

מפתח תשובות נכונות

10	9	8	7	6	5	4	3	2	1	שאלה
(1)	(4)	(2)	(1)	(3)	(3)	(1)	(2)	(1)	(3)	תשובה

20	19	18	17	16	15	14	13	12	11	שאלה
(2)	(1)	(1)	(2)	(4)	(4)	(4)	(3)	(4)	(2)	תשובה

30	29	28	27	26	25	24	23	22	21	שאלה
(1)	(1)	(3)	(4)	(4)	(1)	(1)	(1)	(4)	(4)	תשובה

הסברים

שאלות מילים וביטויים (שאלות 1-4)

1. המשפט: 'תכננתי להגיש לאורחים את העוגיות שאפיתי, אך לאכזבתי גדי כילה אותן לפני שהם הגיעו'.
 תשובה (1): פירוש המילה 'גהר' הוא התכופף.
 תשובה (2): פירוש המילה 'סיכלי' הוא הכשיל.
 תשובה (3): פירוש המילה 'כילה' הוא גמר, סיים.
 תשובה (4): פירוש המילה 'סכר' סגר, חסם באמצעות סכר.
תשובה (3).

2. פירוש המילה 'אשכר' הוא מתנה.
 התשובה היחידה בה המילה מתאימה להקשר היא תשובה (1).
תשובה (1).

3. פירוש המילה 'זד' הוא רשע.
 התשובה היחידה בה המילה מתאימה להקשר היא תשובה (2).
תשובה (2).

4. פירוש המילה 'הסנין' הוא התרגל, הסתגל.
 התשובה היחידה בה המילה מתאימה להקשר היא תשובה (1).
תשובה (1).

5. השאלה: חלק : ליטש -

היחס: ליטש זה גרם למשהו להיות חלק.

ב' זה גרם למשהו להיות א'

תשובה (1): מפוענח : הצפין. האם הצפין זה גרם למשהו להיות מפוענח? לא. בדיוק ההיפך. הצפין זה גרם לו להיות מוצפן.

תשובה (2): לבוש : תפר. האם תפר זה גרם למשהו להיות לבוש? לא.

תשובה (3): פגום : חיבל. האם חיבל זה גרם למשהו להיות פגום? כן.

תשובה (4): מנצח : הביס. האם הביס זה גרם למשהו להיות מנצח? לא. הביס זה גרם לעצמו להיות מנצח ולאחר להיות מובס.

תשובה (3).

6. השאלה: להציץ : להתבונן -

היחס: להציץ זה להתבונן לזמן קצר

א' זה ב' לזמן קצר

תשובה (1): להעפיל : לטפס. האם להעפיל זה לטפס לזמן קצר? לא. להעפיל זה לטפס למקום גבוה.

תשובה (2): לשחות : לחתור. האם לשחות זה לחתור לזמן קצר? לא.

תשובה (3): להטביל : להשרות. האם להטביל זה להשרות לזמן קצר? כן. להטביל זה להכניס משהו למים לזמן קצר ואילו להשרות זה לטבול במים לזמן ממושך.

תשובה (4): להגיע : לבושש. האם להגיע זה לבושש לזמן קצר? לא. לבושש זה להגיע מאוחר.

תשובה (3).

7. השאלה: מדי : תדירות -

היחס: 'מדי' זו מילה המעידה על תדירות.

'א' זו מילה המעידה על ב'

תשובה (1): בשל : סיבתיות. האם 'בשל' זו מילה המעידה על סיבתיות? כן. פירוש המילה 'בשל' הוא בגלל, משום. מילים המעידות על סיבתיות.

תשובה (2): לעד : ארעיות. האם 'לעד' זו מילה המעידה על ארעיות? לא. להיפך. המילה 'לעד' מעידה על נצחיות.

תשובה (3): אכן : הסתייגות. האם 'אכן' זו מילה המעידה על הסתייגות? לא.

תשובה (4): אנה : היענות. האם 'אנה' זו מילה המעידה על היענות? לא. 'אנה' זו מילה המעידה על בקשה.

תשובה (1).

8. השאלה: התעשת : בלבול -

היחס : התעשת זה יצא ממצב של בלבול.

א' זה יצא ממצב של ב'

תשובה (1): החריד : שלוה. האם החריד זה יצא ממצב של שלוה? לא. החריד זה הוציא מישהו אחר ממצב של שלוה.

תשובה (2): השכיל : בורות. האם השכיל זה יצא ממצב של בורות? כן. השכיל זה למד.

תשובה (3): הסמיק : מבוכה. האם הסמיק זה יצא ממצב של מבוכה? לא. הסמיק מעידה על מבוכה.

תשובה (4): התמלא : צפיפות. האם התמלא זה יצא ממצב של צפיפות? לא. התמלא זה נהיה צפוף יותר.
תשובה (2).

9. השאלה: שלטי חוצות : חוצות -

היחס : שלטי חוצות נמצאים בחוצות (שטחים פתוחים).

א' נמצא ב-ב'

תשובה (1): שורש השערה : שערה. האם שורש השערה נמצא בשערה? לא. שורש השערה נמצא בתוך העור.

תשובה (2): זיפי זקן : זקן. האם זיפי זקן נמצאים בזקן? לא. זיפי זקן נמצאים על הפנים.

תשובה (3): חתימת שפם : שפם. האם חתימת שפם נמצאת בשפם? לא. חתימת שפם זה ניצני שפם הנמצאים על הפנים.

תשובה (4): פאות לחיים : לחיים. האם פאות לחיים נמצאות בלחיים? כן. פאות לחיים הן פאות הנמצאות על הלחיים.

תשובה (4).

10. השאלה: בוגדני : לסמוך -

היחס : אדם בוגדני הוא אדם שלא כדאי לסמוך עליו.

משהו א' הוא משהו שלא כדאי ב' עליו

תשובה (1): דחוף : לדחות. האם משהו דחוף הוא משהו שלא כדאי לדחות אותו? כן.

תשובה (2): צפוי : להפתיע. האם משהו צפוי הוא משהו שלא כדאי להפתיע אותו? לא. משהו צפוי אינו מפתיע.

תשובה (3): מקובע : לזוז. האם משהו מקובע הוא משהו שלא כדאי לזוז אותו? לא. משהו מקובע הוא משהו שקשה להזיז.

תשובה (4): נגיש : לחסום. האם משהו נגיש הוא משהו שלא כדאי לחסום אותו? לא. משהו נגיש הוא משהו שיש אליו גישה קלה, כלומר אינו חסום.

תשובה (1).

החלפת אותיות (שאלות 11-14)

11. (1) אל **תכבירי** מילים לריק, ממילא הוא לא ישמע לעצתך.
(2) חיים הספיק להעמיס את **הסוס/ סיח** על העגלה ולהובילו לאורווה לפני רדת הערב.
(3) הגרסה שמסר דני למשטרה בנוגע לחלקו באירוע מלאה חורים **ככברה**.
(4) קבוצת הכדורגל עברה **כברת** דרך ארוכה מאז התחלף מאמנה.
השלשה המתאימה היא כ.ב.ר.

תשובה (2)

12. (1) בארוחה הוגש **לחם** טעים במיוחד.
(2) תיקון תכשיטים על ידי **הלחמה** דורש מיומנות גבוהה.
(3) צביקה זכור לי כאחד **השומרים/לוחמים** הנועזים ביותר בשבט הבוגי.
(4) חומר **משמר** מאריך את חיי המדף של המזון אך עלול להזיק לבריאות.
השלשה המתאימה היא ל.ח.מ.

תשובה (4)

13. (1) כל עובדי המשרד מכירים היטב את התנהגותה **האנוכית** של סיגל.
(2) על פי הוראות ההרכבה יש לחבר את הלוח למוטות **במאונך**.
(3) השרברב אמור היה לבוא **בשבע** אך טרם הגיע.
(4) אחי **ואנוכי** מעוניינים להשתתף בערב שירה.
השלשה המתאימה היא א.נ.כ.

תשובה (3)

14. (1) "אינני פוחד ממך", הוא **הפטיר/התירס** כנגדי.
(2) המורדים נערכו לקראת מתקפת כוחות הממשלה והקימו **מתרסים** ברחובות העיר.
(3) מחירי **התירס** היו בשפל השנה, וחקלאי המחוז הפסידו כסף רב.
(4) הוא **פטר** את דבריי בהינף יד.
השלשה המתאימה היא ת.ר.ס.

תשובה (4)

* מתרס – מחסום רחוב.

השלמת משפטים (שאלות 15-19)

15. מגדלי הבננות ____ לנוכח היבול ____ שהניבו המטעים השנה, שכן ידוע כי מטעי בננות ____ שינויי טמפרטורה קיצוניים, ____ אפיינו את החורף השנה.
- נציב את התשובה הראשונה, ובאמצעות בדיקתה ננתח את המשפט:
- תשובה (1):** מגדלי הבננות נדהמו לנוכח היבול המועט שהניבו המטעים השנה, שכן ידוע כי מטעי בננות אינם עומדים בשינויי טמפרטורה קיצוניים, כמו השינויים שאפיינו את החורף השנה.
- המשפט בנוי מכמה חלקים: כמות היבול השנה, תגובת המגדלים והסיבה שהביאה לתגובה זו. נבדוק אם הסיבה אכן מסבירה את התגובה הנתונה.
- היבול היה מועט. ידוע שבננות אינן עומדות בשינויי טמפרטורה קיצוניים כמו אלו שהיו השנה. לפיכך, הגיוני שהיבול יפחת ולכן תגובתם של המגדלים (תדהמה) אינה במקום. תשובה (1) נפסלת.
- תשובה (2):** מגדלי הבננות הופתעו לנוכח היבול הרב שהניבו המטעים השנה, שכן ידוע כי מטעי בננות מניבים כמות פרי גדולה יותר עקב שינויי טמפרטורה קיצוניים, כמו השינויים שאפיינו את החורף השנה.
- היבול היה רב. ידוע שבננות מניבות יבול רב יותר עקב שינויי טמפרטורה קיצוניים כמו אלו שהיו השנה. לפיכך, הגיוני שהיבול יגדל ולכן תגובתם של המגדלים (הפתעה) אינה במקום. תשובה (2) נפסלת.
- תשובה (3):** מגדלי הבננות לא הופתעו לנוכח היבול הרב שהניבו המטעים השנה, שכן ידוע כי מטעי בננות מניבים כמות פרי גדולה יותר עקב שינויי טמפרטורה קיצוניים, אך שינויים כאלה כלל לא אפיינו את החורף השנה.
- היבול היה רב. ידוע שבננות מניבות יבול רב יותר עקב שינויי טמפרטורה קיצוניים. אך לא היו שינויים כאלו השנה. לפיכך, הגיוני שלא יהיה גידול ביבול. לפיכך תגובתם של המגדלים (לא הופתעו) אינה במקום. תשובה (3) נפסלת.
- תשובה (4):** מגדלי הבננות לא הופתעו לנוכח היבול המועט שהניבו המטעים השנה, שכן ידוע כי מטעי בננות ניזוקים עקב שינויי טמפרטורה קיצוניים, כמו השינויים שאפיינו את החורף השנה.
- היבול היה מועט. ידוע שבננות ניזוקות עקב שינויי טמפרטורה קיצוניים כמו אלו שהיו השנה. לפיכך, הגיוני שהיבול יפחת ולכן תגובתם של המגדלים (לא הופתעו) מתאימה. תשובה (4) נכונה.
- תשובה (4).**

16. מנהלת החברה הסבירה ש ____ שהמשימות שהחברה מטילה על עובדים חדשים במרוצת שנת עבודתם הראשונה שונות מהמשימות המוטלות על עובדים ותיקים, ____ לביצוען אותם כישורים הדרושים לביצוע המשימות שעמן הם יתמודדו בעתיד. לפיכך, עובד ____ בשנתו הראשונה בחברה ____ לאחר מכן.
- נציב את התשובה הראשונה, ובאמצעות בדיקתה ננתח את המשפט:
- תשובה (1):** מנהלת החברה הסבירה ש מכיוון שהמשימות שהחברה מטילה על עובדים חדשים במרוצת שנת עבודתם הראשונה שונות מהמשימות המוטלות על עובדים ותיקים, לא דרושים לביצוען אותם כישורים הדרושים לביצוע המשימות שעמן הם יתמודדו בעתיד. לפיכך, עובד שהשיג הישגים בינוניים בשנתו הראשונה בחברה לא יצטיין גם לאחר מכן.
- המשפט בנוי משני חלקים וממילת קישור. בחלק הראשון נאמר האם קיים הבדל במשימות שמקבל עובד בשנה הראשונה לאלו שמקבלים עובדים ותיקים, ובכישורים הדרושים למשימות הללו. בחלק השני נאמר מה הקשר בין הישגיו של עובד בשנה הראשונה להישגיו בשנים שלאחר מכן. מילת הקישור היא לפיכך, כלומר החלקים צריכים להתאים זה לזה. נבדוק כל חלק בנפרד ובסוף נבדוק את ההתאמה ביניהם. כלומר, אם הכישורים הדרושים דומים, צריך להיות קשר ישיר בין ההישגים בשנה הראשונה להישגים בהמשך, ולהיפך.
- בחלק הראשון נאמר שיש הבדל במשימות ובכישורים הדרושים. בחלק השני נאמר שיש קשר ישיר בין ההישגים בשנה הראשונה להישגים בהמשך. החלקים אינם תואמים ולכן התשובה נפסלת.

תשובה (2): מנהלת החברה הסבירה שאף שהמשימות שהחברה מטילה על עובדים חדשים במרוצת שנת עבודתם הראשונה שונות מהמשימות המוטלות על עובדים ותיקים, **דרושים** לביצוען אותם כישורים הדרושים לביצוע המשימות שעמן הם יתמודדו בעתיד. לפיכך, עובד **שהראה יכולת בינונית** בשנתו הראשונה בחברה **עשוי להתגלות כמצטיין** לאחר מכן.

בחלק הראשון נאמר שעל אף ההבדל במשימות, אין הבדל בכישורים הדרושים. בחלק השני נאמר שאין קשר ישיר בין ההישגים בשנה הראשונה להישגים בהמשך. החלקים אינם תואמים ולכן התשובה נפסלת.

תשובה (3): מנהלת החברה הסבירה שמכיוון שהמשימות שהחברה מטילה על עובדים חדשים במרוצת שנת עבודתם הראשונה שונות מהמשימות המוטלות על עובדים ותיקים, **דרושים** לביצוען אותם כישורים הדרושים לביצוע המשימות שעמן הם יתמודדו בעתיד. לפיכך, עובד **שהצטיין** בשנתו הראשונה בחברה **עלול להראות יכולת בינונית** לאחר מכן.

בחלק הראשון נאמר שאין הבדל במשימות ובכישורים הדרושים. בחלק השני נאמר שאין קשר ישיר בין ההישגים בשנה הראשונה להישגים בהמשך. החלקים אינם תואמים ולכן התשובה נפסלת.

תשובה (4): מנהלת החברה הסבירה שאף שהמשימות שהחברה מטילה על עובדים חדשים במרוצת שנת עבודתם הראשונה שונות מהמשימות המוטלות על עובדים ותיקים, לביצוען אותם כישורים הדרושים לביצוע המשימות שעמן הם יתמודדו בעתיד. לפיכך, עובד **שהצטיין** בשנתו הראשונה בחברה **יצטיין מן הסתם גם** לאחר מכן.

בחלק הראשון נאמר שעל אף ההבדל במשימות, אין הבדל בכישורים הדרושים. בחלק השני נאמר שיש קשר ישיר בין ההישגים בשנה הראשונה להישגים בהמשך. החלקים תואמים ולכן התשובה נכונה.

תשובה (4).

17. ____ הוצגו לפני ועדת המינויים מועמדים טובים יותר, היא מינתה, ____, את חנן למציל בברכת היישוב, וזאת ____ שחברי הוועדה חשו כי ____.

נציב את התשובה הראשונה, ובאמצעות בדיקתה ננתח את המשפט:

תשובה (1): מאחר שלא הוצגו לפני ועדת המינויים מועמדים טובים יותר, היא מינתה, **בלית ברירה**, את חנן למציל בברכת היישוב, וזאת **משום** שחברי הוועדה חשו כי **חנן הוא המועמד המושלם למשרה זו**.

המשפט משני חלקים עיקריים: בחלק הראשון מתוארות פעולות הוועדה ובחלק השני נאמר מה חשו חבריה. נבדוק כל חלק בנפרד ואת הקשר ביניהם.

הוועדה מינתה בלית ברירה את חנן מכיוון שלא היו מועמדים טובים יותר. חברי הוועדה חשו שחנן הוא המועמד המושלם. החלקים אינם תואמים, שכן אם חנן מושלם לתפקיד, מדוע בחרו בו בלית ברירה?

תשובה (2): מאחר שלא הוצגו לפני ועדת המינויים מועמדים טובים יותר, היא מינתה, **לא בלי היסוסים**, את חנן למציל בברכת היישוב, וזאת **אף** שחברי הוועדה חשו כי **מן הראוי היה למצוא מציל טוב יותר**.

הוועדה מינתה עם היסוסים את חנן מכיוון שלא היו מועמדים טובים יותר. חברי הוועדה חשו שהיה צריך למצוא מועמד טוב יותר. החלקים תואמים, שכן אם חנן נבחר כי לא היו טובים ממנו, הוא עצמו אינו טוב מספיק.

תשובה (2).

18. "הדרך הטובה ביותר לחנך את הילדים לטוב היא לעשותם מאושרים", כתב אושיק וולך. ____ קביעה זו טוענים כי ילדים שהוריהם ____ גדלים להיות אנשים ____ . ואולם, לדעתי טענה זו אינה ____ את קביעתו של וולך, שכן טעות היא לחשוב שילדים מאושרים הם ילדים שהוריהם נמנעים מלהפעיל סמכות.

נציב את התשובה הראשונה, ובאמצעות בדיקתה ננתח את המשפט:

תשובה (1): "הדרך הטובה ביותר לחנך את הילדים לטוב היא לעשותם מאושרים", כתב אושיק וולך. המתנגדים לקביעה זו טוענים כי ילדים שהוריהם אינם מציבים להם גבולות גדלים להיות אנשים אלימים. ואולם, לדעתי טענה זו אינה סותרת את קביעתו של וולך, שכן טעות היא לחשוב שילדים מאושרים הם ילדים שהוריהם נמנעים מלהפעיל סמכות.

המשפט בנוי מכמה חלקים. בחלק הראשון אין השלמות ולכן הוא קבוע לכל התשובות. בחלק זה נאמר שוולך טוען שילדים מאושרים הם ילדים טובים. בחלק השני נאמר הקשר בין טיב הילדים והגבולות שהוריהם מציבים להם, ובחלק האחרון נאמרת דעתו של הכותב לגבי הקשר בין החלק השני לראשון.

דצמבר 2010 - הסברים לפרק 2 בחשיבה מילולית

בחלק השני נאמר שמתנגדיו של וולך טוענים שילדים שלא הציבו להם גבולות אינם טובים (אם אלימים). בחלק השלישי נאמר שהמחבר אינו חושב שהחלק השני סותר את החלק הראשון, מכיוון שילדים שלא מציבים להם גבולות אינם בהכרח מאושרים. אם הם אינם מאושרים, החלק השני באמת אינו סותר את הראשון, ולכן התשובה הנכונה.

תשובה (1).

19. הסופר דוד גבעון ___ לתשומת לב רבה מצד התקשורת והציבור בישראל. מאחר שהתעניינות רבה ביצירתם של סופרים מגבירה את נטייתם לכתוב בתבניות ספרותיות מוכרות שיקלעו לטעמים של קוראים רבים, סביר ש___ זכה למעקב ___ אחר צעדיו הספרותיים, היה ___ במסעותיו האמנותיים. נציב את התשובה הראשונה, ובאמצעות בדיקתה ננתח את המשפט:

תשובה (1): הסופר דוד גבעון **אינו זוכה** לתשומת לב רבה מצד התקשורת והציבור בישראל. מאחר שהתעניינות רבה ביצירתם של סופרים מגבירה את נטייתם לכתוב בתבניות ספרותיות מוכרות שיקלעו לטעמים של קוראים רבים, סביר ש**אילו** זכה למעקב **צמוד יותר** אחר צעדיו הספרותיים, היה **פחות קל תנועה ונועז** במסעותיו האמנותיים.

המשפט בנוי מכמה חלקים: האם דוד גבעון זוכה לתשומת לב ציבורית. מה השפעתה של תשומת לב שכזו על סופרים והתנהגותו של דוד גבעון.

הסופר אינו זוכה לתשומת לב. תשומת לב גורמת לסופרים לכתוב בתבניות ספרותיות. לכן באמת סביר שאם היה דוד זוכה למעקב ציבורי צמוד יותר הוא היה פחות קל תנועה ונועז באומנותו. התשובה נכונה.

תשובה (1).

הגיון (שאלות 20-24)

20. בשאלה זו נתון מגדל הבנוי מ-2 קוביות אדומות, 2 קוביות צהובות ו-2 קוביות כחולות. ידוע כי:

- שתי הקוביות האדומות נוגעות באותה קובייה צהובה.
- שתי הקוביות הכחולות צמודות זו לזו.
- קובייה מספר 3 כחולה.

עלינו לקבוע איזו מהתשובות נובעת מהנתונים. נסדר את הנתונים על גבי סרטוט. נוח להתחיל בנתון השלישי ולמקם קובייה כחולה במקום מספר 3. על פי הנתון הראשון, שתי הקוביות האדומות נוגעות באותה קובייה צהובה, לפיכך עלינו למקם את שלוש הקוביות הללו זו לצד זו. השלישייה הפנויה היחידה היא במקומות 4, 5 ו-6. על פי הנתון השני, שתי הקוביות הכחולות צמודות, ולכן נמקם את הקובייה הכחולה שנותרה, במקום הפנוי שליד הקובייה הכחולה שבמקום מספר 3, ונמקם את הקובייה הצהובה השנייה, במקום האחרון שנותר:

מקום 6	אדומה
מקום 5	צהובה
מקום 4	אדומה
מקום 3	כחולה
מקום 2	כחולה
מקום 1	צהובה

התשובה היחידה המתאימה לסרטוט שקיבלנו היא תשובה (2).

תשובה (2).

21. בשאלה זו נתון כי בכדי להמחיש את דעתו אמר קובי לרינת: "אפילו לוליין מנוסה אינו הולך על חבל ללא רשת ביטחון". עלינו לקבוע איזו מהאפשרויות שבתשובות עשויה להיות הדעה של קובי. ראשית נבין את משמעות המשל של קובי. סביר שלוליין מנוסה לא ייפול מהחבל, אך בכל זאת הוא נוקט אמצעי ביטחון. כלומר, כוונתו של קובי היא שיש לנקוט אמצעי ביטחון גם אם מאוד מנוסים/ טובים/ מיומנים במשהו והסיכוי לטעות בו הוא קטן. התשובה היחידה בה רינת צריכה לנקוט אמצעי ביטחון בתחום שהיא טובה בו היא תשובה (4).

תשובה (4).

22.

בשאלה זו נתון כי ממוצע הציונים של בוגרי בית הספר "פסגות" גבוה מזה של בוגרי בית הספר "עמקים" הנמצא באותה עיר. המסקנה המוצגת בשאלה היא כי המורים בבית הספר "פסגות" טובים יותר. עלינו לקבוע איזה מהנתונים שבתשובות מחליש את המסקנה. נתבונן בתשובות:

תשובה (1): רוב המורים בבית הספר "פסגות" למדו בצעירותם בבית הספר "עמקים". מכיוון שלבית הספר בו למדו המורים בילדותם, אין בהכרח השפעה על כישורי ההוראה שלהם, התשובה אינה מחלישה את המסקנה.

תשובה (2): לבית הספר "עמקים" תקציב גבוה יותר לרכישת עזרי לימוד מלבית הספר "פסגות". תשובה זו מרמזת על יתרון לבית ספר "עמקים" ולכן העובדה שלבוגרי "פסגות" ציונים גבוהים יותר מחזקת את המסקנה שהמורים ב"פסגות" שם טובים יותר.

תשובה (3): בית הספר "עמקים" מקבל רק תלמידים בעלי הישגים טובים, ואילו בית הספר "פסגות" פתוח לכל מועמד. גם תשובה זו מרמזת על יתרון ל"עמקים" ולכן העובדה שלבוגרי "פסגות" ציונים גבוהים יותר מחזקת את המסקנה שהמורים שם טובים יותר.

תשובה (4): בבית הספר "פסגות" נוהגים לסלק תלמידים בעלי הישגים נמוכים, ואילו בבית הספר "עמקים" משתדלים שתמידים רבים ככל האפשר יסיימו את לימודיהם. תשובה זו מציעה הסבר חלופי לעובדה שהציונים של בוגרי "פסגות" טובים יותר - התלמידים בעלי הציונים הנמוכים סולקו ולא נהיו בוגרים. הסבר זה מחליש את ההסבר שהוצע במסקנה - שהציונים הגבוהים הם תוצאה של רמת הוראה גבוהה.

תשובה (4).

23.

בשאלה זו שרוב החוקרים טוענים שאת פטריות הלאנג הראשונות של העונה אפשר למצוא באזור ההר, ואילו פרופסור כהן טוען שפטריות אלו יופיעו תחילה היכן שירדו הגשמים הראשונים. עלינו לקבוע איזה מהנתונים שבתשובות לא יוכל לסייע להכריע בעניין. נתבונן בתשובות:

תשובה (1): השנה ירדו הגשמים הראשונים באזור ההר. על פי תשובה זו הפטריות הראשונות יגדלו בהר, גם על פי טענת רוב החוקרים וגם על פי טענתו של פרופסור כהן, אך לא ניתן לדעת מה הסיבה לכך - ההר או הגשם, ולכן תשובה זו לא תסייע להכריע בויכוחי שבין רוב החוקרים לפרופסור כהן.

שאר התשובות טוענות שהמקום בו ירדו הגשמים הראשונים שונה (לפחות בחלקו) מאזור ההר, ולכן בדיקה של המקום בו צמחו הפטריות הראשונות, תוכיח איזו טענה נכונה: אם הפטריות הללו יצמחו בהר, רוב החוקרים צדקו, ואם הן יצמחו באזור בו ירדו הגשמים הראשונים, פרופסור כהן צדק.

תשובה (1).

24.

בשאלה זו נתון:

- רק בעלי חיים ימיים הם כחולים.
 - כל בעלי החיים המדבריים הם צהובים.
 - צבעו של כל בעל חיים זהה לצבע הסביבה בה הוא חי.
- עלינו לקבוע איזו מהתשובות נובעת מכל אחד מהנתונים בנפרד. נתבונן בתשובות, ונבדוק לגבי כל אחת מהן, האם היא נובעת מכל אחת מהטענות בנפרד:

תשובה (1): אין בעל חיים מדברי שהוא כחול.

על פי הטענה הראשונה, רק בעלי חיים ימיים הם כחולים. ולכן אין בעל חיים מדברי שהוא כחול. על פי הטענה השנייה, כל בעלי החיים המדבריים הם צהובים, ולכן אין בעל חיים מדברי שהוא כחול. על פי הטענה השלישית, צבעו של כל בעל חיים זהה שצבע סביבתו, מכיוון שהמדבר צהוב, בעלי חיים מדבריים צריכים להיות צהובים, ולכן אין בעל חיים מדברי שהוא כחול. תשובה (1) נובעת מכל אחת מהטענות בנפרד, ולכן היא התשובה הנכונה.

תשובה (1).

הבנת הנקרא (שאלות 25-30)

25. השאלה: ההפתעה הנזכרת בשורה 3 מקורה בניגוד -

פיתרון: בפסקה הראשונה נאמר שהמילה 'פשיזם' מופיעה בדרך כלל ככינוי גנאי לעמדות לאומניות וכוחניות וכי כינוי זה מתבסס על אופי שלטונו של מוסוליני. בשורה 3 נאמר שלאור זאת מפתיע לגלות שמוסוליני ביסס את משנתו על רעיונות של חירות ויצירתיות אנושית. כלומר, ההפתעה מקורה בניגוד שבין אופי המשטר הפשיסטי ובין מקורותיו הרעיוניים.

תשובה (1).

26. השאלה: איזו מן התופעות הבאות אינה אחת מתופעות הלוואי של המהפכה התעשייתית המוזכרות בפסקה השנייה?

פיתרון: בפסקה השנייה מתואר כיצד התפתח הפשיזם בקרב אינטלקטואלים רבים עם הצורך למחות נגד תופעות הלוואי של המהפכה התעשייתית. נאמר כי האינטלקטואלים הללו חרתו על דגלם את "שלמות האני", מכאן שפגיעה ב"שלמות האני" (תשובה 3) היא אחת מתופעות הלוואי של המהפכה. כמו כן נאמר שלטענת האינטלקטואלים, התייעוש גורם לאובדן היכולת ליצור דברים שאינם קשורים לעולם החומר (תשובה 1). בנוסף, נאמר שסורל, שהרחיב את הרעיונות של האינטלקטואלים הני"ל, טען שהעקרונות הרציונליים שמכתיב התייעוש מדכאים את הדחף הרוחני של האדם (תשובה 2).

תשובה (4).

27. השאלה: על פי הפסקה השנייה, סורל ___ האינטלקטואלים בנוגע לממד היצירתי באדם, ___ החברתי.

פיתרון: בשורות 11-13 כתוב: "את הרעיונות הללו הרחיב ההוגה הצרפתי ג'ורג' סורל אל מעבר להקשר התרבותי. הוא טען שכשם שהאדם רשאי וצריך לבטא את דחפיו בתחום היצירה האמנותית, כך הוא חייב לעשות זאת גם בתחום החברתי". מכאן שסורל קיבל השראה מרעיונותיהם של האינטלקטואלים בנוגע לממד היצירתי באדם, והחיל אותם על התחום החברתי.

תשובה (4).

28. השאלה: מן הכתוב בקטע משתמע כי אחד ההבדלים בין משנתו של סורל למשנתו של מוסוליני הוא שסורל ראה באלימות ___ ואילו מוסוליני גרס כי ___.

פיתרון: במשפט האחרון של הפסקה השנייה כתוב: "סורל ראה באלימות המהפכנית יסוד חיוני ומשחרר, והבחין בינה לבין אלימות המשמשת לדיכוי, כפייה והשפלה". לעומת זאת בפסקאות הבאות נאמר כיצד התייחס מוסוליני לאלימות – כערך בפני עצמו.

תשובה (3).

29. השאלה: לפניך שני רעיונות:

- א. מלחמה מאפשרת לפרט לממש את עצמו.
 - ב. על השלטון לדכא את היסוד האלים שבפרט.
- על פי הקטע, איזה מהרעיונות שלעיל מצוי במשנתו של מוסוליני?

פיתרון: בתחילת הפסקה האחרונה נאמר: "מוסוליני גרס כי המלחמה מביאה לידי ביטוי את היסודות האנושיים הטהורים ביותר. האדם מממש בה את אנושיותו ומספק את צרכיו הרוחניים הנעלים ביותר." מכאן שרעיון א' מופיע במשנתו של מוסוליני. בשורה 20 נאמר: " כדי למנוע תוהו ובוהו, גרס מוסוליני, על המדינה לשלוט באלימות ולכוונה". מכאן שהשלטון לא אמור לדכא את האלימות, אלא רק לשלוט בה. מכאן שרעיון ב' אינו מצוי במשנתו של מוסוליני.

תשובה (1).

30. השאלה: בשורה 25 כתוב "החוויות האחרות". איזו מן האפשרויות הבאות אינה יכולה לשמש דוגמה לחוויות אחרות?

פיתרון: בתחילת הפסקה האחרונה מפורטת טענתו של מוסוליני לגבי המלחמה, ואז נאמר: "לדידו, כל החוויות האחרות אינן אלא תחליפים...". כלומר, החוויות האחרות הן חוויות שאינן מלחמה. ולכן התשובה שאינה יכולה להיות 'חוויה אחרת' היא חווית המלחמה.

תשובה (1).